

B) 17:1-14 În Tesalonic și în Bereea

Avem două mici pasaje care par destul de simple din punct de vedere al conținutului. Mai greu este însă să descoperim elementul de noutate adus de acestea, precum și legătura celor două pasaje cu restul secțiunii. Accentul este pus din nou pe evanghelizarea evreilor și pe împotrivirea acestora față de trimișii Domnului. Acest lucru ne surprinde, deoarece secțiunea de față am intitulat-o: confruntarea dintre creștinism și păgânism. Încep să mă întreb dacă am dat cel mai bun titlu acestei secțiuni. Observ că tema împotrivirii iudeilor este prezentă și în cap. 17 și în cap. 18. Deocamdată sunt destul de confuz în legătură cu tema principală a acestei secțiuni. Până acum, mi se pare cea mai grea secțiune din Fapte. Sunt multe pasaje mici și cu greu se întrezăresc legăturile dintre ele. Singurul lucru pe care-l putem face este să analizăm cu atenție aceste pasaje și, pe măsură ce le parcurgem, să observăm temele ce se repetă.

Oricum cred că am sesizat deja un lucru specific acestei secțiuni. Spre deosebire de secțiunea precedentă (care trata tot o călătorie misionară presărată de prigoane), secțiunea de față precizează nu doar prezența împotrivirilor, ci și conținutul acuzațiilor care au generat ostilitatea mulțimilor. În Tesalonic ne întâlnim cu o nouă acuzație adusă creștinismului. Pavel, după obiceiul său, a intrat mai întâi în sinagogă. El nu uita niciodată că Evanghelia trebuia vestită mai întâi Iudeului, și apoi Grecului. Pavel dovedea din Scripturi că Isus este Hristosul. Dar faptul că Isus era Hristosul însemna că Isus era și Împăratul, care va veni să judece lumea după dreptate. Acest adevăr a fost scos din context de Iudei și folosit ca pretext pentru a susține următoarea acuzație: *„Oamenii aceștia care au răscolit lumea, au venit și aici și Iason i-a găzduit. Ei toți lucrează împotriva poruncilor Cezarului și spun că este un alt Împărat: Isus.”* Am văzut că în capitolul 16 creștinismul s-a delimitat de orice formă de spiritism sau de naționalism iudaic. Acum creștinismul este acuzat ca fiind o grupare politică care se răzvrătește împotriva autorității statului roman. Știm despre creștinism, din alte pasaje din Scriptură, că el nu înseamnă revoltă față de stat. Dimpotrivă Împăratul Isus poruncește slujitorilor Săi să se supună stăpânilor pământești: *„Oricine să fie supus stăpânilor celor mai înalte, căci nu este stăpânire care să nu vină de la Dumnezeu. Și stăpânirile care sunt, au fost rânduite de Dumnezeu. De aceea, cine se împotrivește stăpânirii, se împotrivește rânduielii puse de Dumnezeu și cei ce se împotrivesc, își vor lua osânda.”* (Romani 13:1-2)

„Fiți supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul: atât împăratului, ca înalt stăpânitor, cât și dregătorilor, ca unii care sunt trimiși de El să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe cei ce fac bine.” (1 Petru 2:13-14)

Creștinii nu trebuie să organizeze revoluții, ci trebuie să accepte stăpânirea pusă de Dumnezeu și să respecte orânduilele sociale și morale ale stăpânirii și să plătească taxele și impozitele. Aceasta nu înseamnă că creștinul este lipsit de coloană vertebrală. Nicidecum! Creștinul este un om liber care nu se face robul oamenilor, ci este robul lui Dumnezeu. El se supune de fapt lui Dumnezeu. El crede că toate lucrurile (inclusiv autoritatea prezentă a statului) sunt rânduite de Domnul și lucrează spre binele său. Iar supunerea față de stat cunoaște limite clare. Atunci când porunca statului contrazice porunca lui Dumnezeu, creștinul trebuie să asculte mai mult de Dumnezeu decât de oameni. Pavel însuși este un exemplu viu. El nu se predă autorităților și nici nu încetează să proclame mesajul care stârnește atâta zăbanie.

Este interesant însă faptul că Luca nu comentează falsa acuzație a Iudeilor din Tesalonic. Pentru Luca pare așa evidentă falsitatea acuzației încât nu se mai obosește să polemizeze cu ea, cel puțin nu acum. El insistă mai mult pe instabilitatea și sugestibilitatea mulțimii care poate fi

atât de ușor manipulată, atât de ușor instigată. Din pasaj transpare liniștea și pacea misionarilor în mijlocul acestei încercări. Și totuși încercarea a fost foarte mare. Dincolo de amenințarea cu închisoarea sau cu moartea, denigrarea și acuzațiile nedrepte reprezintă săgeți arzătoare cumplete din partea celui rău. Dorim să suferim pentru Hristos, pentru valorile Sale eterne, dar nu să fim alungați sub acuzația de răzvrătire împotriva statului. Cu toate acestea Dumnezeu îngăduie acest context și nu intră în criză. Dacă în Filipii, acuzația nedreaptă a fost demarcată a doua zi, aici, în Tesalonic, nu mai este timp pentru reabilitarea imaginii misionarilor. Misionarii însă nu sunt tulburați. Ei știau de la Mântuitorul lor că lumea va spune multe lucruri neadevărate despre ei. Ba mai mult știau că Domnul Își sprijină lucrarea Și-și va înălța Numele la vremea potrivită. Într-adevăr, misionarii au fugit fără a mai putea răspunde acuzațiilor nedrepte, dar în urma lor a rămas o Biserică vie, care prin faptele ei va dovedi tuturor că a fi creștin înseamnă să fii supus stăpânirilor rânduite de Dumnezeu.

Să nu ne tulburăm când lumea va spune vorbe neadevărate despre noi. Noi să perseverăm în a fi sare și lumină și în timp, Domnul „*va închide gura oamenilor neștiutori și proști.*”

Pavel și Sila ajung la Bereea. Aici întâlnim un verset celebru din Scriptură: „*Iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decât cei din Tesalonic. Au primit Cuvântul cu toată râvna și cercetau Scripturile în fiecare zi ca să vadă dacă ce li se spunea este așa.*” Pentru Iudeii din Tesalonic Scriptura reprezenta cu adevărat autoritatea ultimă. Ei erau cu adevărat preocupați să descopere adevărul Scripturilor. Ei nu rămăseseră închiști în teologia lor și nu răstălmăceau totul de dragul protejării concluziilor lor. Ei nu erau mândri și îngâmfați și nu considerau că știu totul. Ei erau flexibili și deschiși la noutate. În același timp nu erau creduli și naivi. Ei credeau în responsabilitatea de a cerceta în mod personal Scriptura și de a verifica tot ce era predicat în sinagogă. Ei înțeleseseră că de adevărul Scripturii depindea destinul etern al sufletelor lor. Dar nu-l verificau pe Pavel cu o motivație greșită, din invidie sau din afirmare de sine, din dorința de a-l contrazice. Nu, ci ei Îl căutau pe Dumnezeu cu adevărat.

Această reverență cu totul specială față de Scriptură explică diferențele dintre rodul din Bereea și cel din Tesalonic. Dacă în Tesalonic „*unii din Iudei*” s-au întors la Domnul și apoi ceilalți Iudei au întărit norodul, în Bereea „*mulți dintre Iudei*” au crezut iar ceilalți nu au inițiat nici o prigoană. Raportarea la Scriptură are consecințe imediate și vizibile în viața de zi cu zi. Fiecare strop de smerenie în plus în fața Scripturii va duce la creșterea calității vieții de creștin.

Este interesant de ce Luca subliniază din nou aici importanța raportării la Scripturile Vechiului Testament. Apare în mod evident un contrast cu cei din Tesalonic. Acest contrast reliefează pe de o parte rădăcina bolnavă ce a generat împotrivirea Iudeilor din Tesalonic, iar pe de altă parte falsitatea acuzației acestora. Într-adevăr, este posibil ca acesta să fie rodul acestei scurte relatări a lucrării din Bereea. Cum spuneam mai sus, Luca nu polemizează direct cu învinuirea adusă de cei din Tesalonic. Totuși, tabloul din Bereea se pare că demască lipsa temei învinuirii. Într-adevăr, cei din Bereea, care au verificat spusele lui Pavel cu o motivație curată, nu au ajuns la concluzia că acesta are răzvrătire față de Cezar din pricina singurului Împărat Isus. Este o diferență colosală între cel care verifică cu adevărat spusele cuiva, și cel care este nerăbdător să găsească „nod în papură”.

C) 17:15-34 Pavel la Atena

În fața acestui tablou stau în primul rând și mă minunez de poarta pe care i-a deschis-o Domnul lui Pavel pentru Cuvânt. „*Atunci l-au luat, l-au dus la Aeropag și au zis: <<Putem să știm care este învățătura aceasta nouă pe care o vestești tu?>>*” Da, stau și mă minunez de porțile pentru Cuvânt pe care i le dă Domnul lui Pavel. Cu siguranță că în spate era râvna lui specială de a propovădui Cuvântul și o luptă intensă în rugăciune. Domnul are puterea să ne deschidă porți pentru Cuvânt și dorește mai mult ca noi lucrul acesta. Atunci unde este problema? Problema este legată de lipsa frământărilor și rugăciunilor noastre.

În Atena, Evanghelia se află în pericolul de a fi confundată fie cu o filozofie nouă (vezi 17:19-21), fie cu o religie a unor dumnezei străini (vezi 17:18). Dar Evanghelia nu este nici o filozofie care să delecteze intelectul, și nici o religie printre celelalte religii păgâne. Spre deosebire de filozofie, Evanghelia îl așează pe muritor față în față cu Adevărul absolut și-i cere schimbarea totală a vieții. Iar Isus nu este un alt dumnezeu, El este singurul Dumnezeu viu și adevărat, Creatorul cerului și al pământului. După cum vom vedea, tocmai acestea reprezintă principalele teme ale discursului lui Pavel din Aeropag. Observăm din nou tema specifică acestei secțiuni legată de pericolul confundării Evangheliei cu altceva.

Doar de la o simplă citire a discursului lui Pavel ne dăm seama că Pavel nu „recita peste tot aceeași poezie”, ci el își adopta discursul în funcție de natura auditoriului. De data aceasta, nemaifiind în sinagogă, discursul nu mai este plin de citate vechi-testamentale și referiri la istoria lui Israel. De altfel nu mai găsim nici un citat vechi-testamental și nici o iluzie la Israel. În timp sunt tratate alte teme, care pentru un auditoriu evreiesc nu ar fi fost relevante.

În discursul lui Pavel ne șochează cât de direct și de frontal este mesajul său. Pavel putea să insiste pe asemănări, pe elementele comune, pe frumusețea filosofică a Evangheliei. Dar Pavel se concentrează tocmai asupra diferențelor. Să analizăm pe rând ideile principale ale discursului său.

i) 17:22-23   Introducere

Deși lui Pavel i s-a întărit duhul la vederea acestei cetăți pline de idoli, el a vorbit cu dragoste și respect. Pentru unii introducerea sa poate părea nepotrivită sau forțată, dar cred că Pavel atinge nevoia profundă a omului de a se închina și sluji lui Dumnezeu. Atenienii nu erau ateii. Ei credeau în existența divinității. Religiozitatea lor neobișnuită avea în spate nevoia omului de Dumnezeu, de protecția Acestuia, de binecuvântarea Acestuia. Însă ei au distorsionat cumplit imaginea lui Dumnezeu. L-au transformat pe Creator într-un obiect impersonal, non-moral și manipulabil. Acest dumnezeu din piatră nu cere schimbarea vieții și trăirea unei vieți după principiile morale puse de Creator în conștiința omului.

Aici este obârșia idolatriei. Pe de o parte omul dorea o viață independentă fără să asculte de poruncile unui Dumnezeu viu, personal și moral, iar pe de altă parte dorea să nu fie tulburat

de amintirea Acestuia și a judecății Sale. Soluția a fost simplă: „S-au fâlit că sunt înțelepți și au înnebunit; și au schimbat slava Dumnezeului nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare și târâtoare.” (Romani 1:22-23) Mărturia creației vorbește despre Creatorul Judecător și tulbura conștiința. Problema trebuia rezolvată. Și a fost rezolvată pentru conștiința oamenilor prin distorsionarea imaginii lui Dumnezeu. Și în urma acestei distorsionări, Divinitatea putea fi îmbunătățită prin jertfe în absența unei schimbări de ordin moral și a unei relații personale bazate pe dragoste, fidelitate, ascultare. Este incredibil cum funcționează mintea noastră. Atunci când vrem să-l scoatem pe Dumnezeul Creator din conștiința noastră suntem gata să credem orice, oricât de absurd, illogic și neargumentat ar fi acest orice. Însă după ce am ales să credem aceste minciuni și aberații, acestea devin convingeri puternice, de necontestat, devin grile de lectură a realității, o adevărată temniță a minții și a conștiinței. Doar lumina de sus poate să ne smulgă din această robie a întunericului.

Deci se pare că Pavel vede în religiozitatea ateniilor încercarea lor de a se pune bine cu divinitatea. Dar tocmai pentru că nu cunoșteau adevărul despre Dumnezeu, nici nu știau cum să-L cinstească.

ii) 17:24-25 Definirea corectă a lui Dumnezeu

Problema fundamentală a ateniilor consta în reprezentarea lor eronată și idolatră a lui Dumnezeu. Abordarea acestui subiect era vitală. Pe de o parte putea fi îndepărtat principalul obstacol cognitiv din fața pocăinței, iar pe de altă parte se evidențiază cât se poate de clar că acest creștinism nu era o altă religie printre religiile păgâne. Pavel rostește adevărul cu respect și autoritate. El nu se ferește să demaște faptul că întreaga lor religie este o înșelătorie și un lucru ofensator la adresa Creatorului. Pavel proclamă cu îndrăzneală existența unui Creator unic și atotputernic. Probabil Pavel a petrecut mai mult asupra acestui subiect. Iar pentru noi este o lecție foarte importantă în domeniul evanghelizării. Atunci când vestim Evanghelia știm să ne adoptăm discursul după nevoile auditoriului? Avem grijă să redefinim conceptele distorsionate în mintea celuilalt, sau le folosim ca și cum partenerul nostru de dialog înțelege același lucru ca și noi prin termeni ca Dumnezeu, Isus Hrisos, păcat, rai, iad, etc.? Care este conceptul cel mai pervertit? Cu ce anume tind să confundăm Evanghelia prietenul meu? Iată întrebări pe care trebuie să le avem mereu în mintea noastră.

iii) 17:26-28 Responsabilitatea omului de a-L căuta pe Dumnezeu

Pentru a dovedi vinovăția ascultătorilor săi și a le cere să se schimbe, nu era de ajuns să vorbească despre adevărata natură a lui Dumnezeu, ci trebuia neapărat să precizeze și așteptările Acestuia de la om. Dacă Dumnezeu este într-adevăr un Dumnezeu unic și atotputernic (deci diferit de idoli mei), dar El este acolo sus și pe mine mă lasă în pace aici jos, atunci idolatria mea nu reprezintă un lucru rău înaintea Lui. Dar Dumnezeu S-a implicat activ în existența oamenilor („El a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr-unul singur, să locuiască pe toată fața pământului, le-a așezat anumite vremi și a pus anumite hotare locuinței lor.”) cu un scop precis: „ca ei să caute pe Dumnezeu și să se silească să-L găsească.” Creatorul are așteptarea legitimă ca faptele Sale să-L caute, să-L descopere și să-L cinstească așa cum este El: Dumnezeu viu, unic, atotputernic. El nu este departe de noi, dar ne lasă un timp să-L căutăm chiar bâjbâind, pentru a vedea dacă Îl vrem cu adevărat. Tocmai această așteptare face ca idolatria să reprezinte ceva jignitor la adresa Lui și să reprezinte o stare de vinovăție intolerabilă a omului.

iv) 17:29-30 Chemarea la pocăință

Mesajul Evangheliei este mai mult decât o filozofie fermecătoare ce aduce desfătare intelectului. Evanghelia cheamă la schimbare, la o schimbare radicală, la o înnoire deplină a modului de a gândi. Pavel a pregătit până acum această chemare la schimbare. El a demonstrat necesitatea schimbării. A dovedit auditoriului său că avea o raportare cu totul eronată la Dumnezeu și că așteptarea lui Dumnezeu era ca oamenii să-L cinstească așa cum este. Era cu adevărat nevoie de schimbare: „*Dumnezeu nu ține seama de vremurile de neștiință și poruncește acum oamenilor de pretutindeni să se pocăiască(...)*” Am mai comentat în capitolul 3 conceptul de neștiință. Atunci era vorba de neștiința iudeilor. Era însă o neștiință vinovată, pentru că ei aveau adevărul în Scriptură, dar n-au vrut să-l descopere, l-au ignorat, l-au răstălmăcit. În situația păgânilor avem de-a face tot cu o neștiință vinovată. Adevărurile despre Dumnezeu au fost revelate de Dumnezeu în creația Sa. Ei au ales să le respingă, să le ignore, să le răstălmăcească și de aceea mințile lor li s-a întunecat (vezi Romani 1). Vremurile de neștiință sunt vremuri de vinovăție în care omul este pe deplin responsabil. De aceea, Dumnezeu nu ține cont de acestea și nu le consideră circumstanțe atenuante. El cere acum tuturor oamenilor să se întoarcă la El, să-L cinstească așa cum este El, să renunțe la o raportare idolatră față de El. Conceptul vinovăției umane este un alt concept fundamental al Evangheliei. El ridică în același timp multe probleme și întrebări: Dacă toți ne-am născut în păcat, unde mai este vina noastră? Cu ce este vinovat un copil, pe care părinții de mic l-au învățat doar cum să facă rău? Unde este libertatea de alegere a oamenilor? Este drept să ne naștem fără voia noastră în păcat? Sunt întrebări grele care ne trimit cu gândul la epistola către Romani (Romani 1 și Romani 5). Voi aminti doar câteva lucruri. A te naște în păcat (vezi Psalmul 51) înseamnă a te naște în primul rând cu predispoziția de a face rău, cu înclinația naturală a firii de a păcătui. Apoi, în Isaia 7:16 ni se sugerează că în viața fiecărui copil apare un moment în care acesta va ști să lepede răul și să aleagă binele. Ba mai mult, în Romani 1 ni se spune cât se poate de clar că Dumnezeu Creatorul S-a revelat pe Sine prin mărturia creației fiecărui suflet și a dorit să locuiască și să domnească în inima fiecărui muritor. Însă toți oamenii, măcar că L-au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu L-au mulțumit. Din pricina acestei alegeri deplin conștiente de a nu-L păstra pe Creator în conștiință, Dumnezeu a pedepsit umanitatea lăsând-o în voia minții ei blestimate. Umanitatea a fost închisă în întuneric și neștiință, în neputință și în robia păcatului. Dar ea este pe deplin responsabilă de starea ei pentru că a ales să-L respingă pe Creatorul care i S-a revelat cu putere.

Singura problemă care ar mai trebui clarificată (dacă ce am comentat mai sus este corect) ar fi legată de condiția în care ne-am născut. Nouă nu ni s-a dat șansa lui Adam să fim în grădina Edenului, neinfecțati de păcat și să alegem între încrederea și neîncrederea în Domnul. Nu, ci noi ne-am născut într-o fire înclinată tot timpul spre rău, într-o lume fără Dumnezeu și plină de ispite. Se pare că Romani 5 încearcă să ofere un răspuns la această întrebare. Dar pasajul este prea complicat pentru a-l comenta acum. Însă se află în Biblie și este „free” pentru orice cititor.

v) 17:31 Ziua judecății și învierea din morți

Chemarea la pocăință capătă autoritate și credibilitate doar dacă există și o Zi a Judecății. Nu numai demonstrarea vinovăției omului și chemarea la pocăință reprezintă concepte esențiale ale Veștii Bune, dar și Ziua Judecății. Realitatea judecății ne motivează și mai mult să trecem de partea schimbării. Judecata nu este un proces înscenat în care Dumnezeu Cel Atotputernic trebuie să iasă învingător cu orice preț. Judecata nu este judecata unui Dumnezeu capricios care oricum are jurații de partea Lui. Nu, Dumnezeu va judeca lumea după dreptate, după o dreptate ce derivă din El și care este și în conștiința omului, după o dreptate deopotrivă recunoscută de Creator și creația Sa. Judecata este dreaptă doar dacă lumea este cu adevărat vinovată. Și lumea este cu adevărat vinovată, doar dacă a existat posibilitatea reală să aleagă binele și să nu facă răul. Dacă nu ar fi așa, scena judecății ar fi un teatru absurd și respingător.

Însă Vestea Bună este Vestea Bună a lui Isus Hristos. Poate exista mântuire și iertare pentru o lume pe deplin vinovată doar pentru că Judecătorul a ales să moară în locul nostru. Pavel trebuia să le vorbească și despre OMUL ISUS, Calea, Adevărul și Viața, Singurul prin care lumea poate ajunge la Tatăl. Se pare însă că nu a apucat să dezvolte foarte mult acest subiect. Proclamarea învierii a stârnit ironie și ostilitate în rândul ascultătorilor. Într-adevăr, filozofia grecească într-o bună parte a ei nega ideea învierii și a vieții după moarte. Cel puțin învierea trupului era inacceptabilă. Adevărul Evangheliei s-a lovit de o puternică prejudecată. Pavel s-a văzut nevoit să își încheie cuvântarea și să se confrunte din nou cu încercarea disprețului și batjocurii. Însă rodul nu a întârziat să apară și să-i mângâie sufletul: „*Totuși unii au trecut de partea lui și au crezut; între aceștia era Dionisie Areopagitul, o femeie numită Damaris și alții împreună cu ei.*” Mulți l-au criticat pe Pavel și lucrarea sa de la Atena. Mulți au spus că Pavel a făcut o introducere forțată, că a folosit într-un mod nepotrivit citate din literatura grecească, că a rostit un mesaj diluat și tocmai de aceea a obținut rezultate așa de mici. Dar nu este așa. Nu așa se evaluează succesul. Și un singur suflet dacă s-ar fi întors, ar fi fost o victorie imensă. Dumnezeu însă ne-a înștiințat mai dinainte că nu toți vor crede, ci dimpotrivă, că cei mai mulți se vor împotrivi adevărului.

APLICAȚII

Atât în capitolul 16, cât și în capitolul 17 am observat strategia celui rău care urmărește distorsionarea creștinismului. Cel rău a dorit să asocieze Evanghelia cu ghicitoria, cu naționalismul iudaic, cu o grupare politică rebelă, cu filozofia și cu religiile păgâne. De fiecare dată, misionarii au avut grijă să delimiteze Evanghelia de toate aceste învățături străine. Astfel, ei a trebuit să insiste uneori pe ce nu este Evanghelia și pe diferențele fundamentale între Evanghelie și celelalte învățături ale lumii. În acest sens, discursul lui Pavel de la Atena este un exemplu grăitor. Acest exemplu ne face să ne întrebăm cum anume trebuie să proclamăm noi Evanghelia în contextul nostru din Iași, secolul XXI? Cu ce anume dorește cel rău ca Evanghelia să fie confundată și asociată? Și pe ce anume trebuie să insistăm noi pentru ca Evanghelia să se delimiteze de orice învățatură străină?

Ca și în vremea lui Pavel sunt multe atacuri ce urmăresc distorsionarea mesajului mântuitor. Voi menționa doar două dintre ele.

În primul rând să ne aducem aminte că trăim într-un context pseudocreștin în care toată lumea se consideră creștină și își afirmă credința în Isus Hristos.

În această situație trebuie să redefinim persoana lui Isus Hristos și conceptul credință. Mulți cred în Isus Hristos. Dar este o diferență să crezi în Isus Hristos revelat în Scripturi și să crezi într-un Isus al imaginației tale. Dacă analizăm fenomenul religios din Moldova cu atenție, putem observa diferențe esențiale între Hristosul revelat în Scripturi și Hristosul din mintea oamenilor. Atunci când Domnul ne va deschide porți va trebui să insistăm tocmai pe aceste diferențe. Iată câteva din ele: Isus Hristos este zugrăvit în Scripturi ca Singurul Mântuitor, ca Singurul Mijlocitor, ca Singurul care merită închinarea și slujirea noastră. Doar El este Fiul lui Dumnezeu care a murit pentru păcatele noastre și de aceea doar El poate mântui și poate primi slavă. Isus Hristos este un Dumnezeu gelos care cere ca toată închinarea noastră să fie adusă doar Lui. Nici Maria, nici îngerii, nici sfinții, nici preoții, nimeni, absolut nimeni nu a mai murit pentru păcatele noastre și deci nu poate să ne mântuiască și să primească închinarea noastră. Toți oamenii au păcătuit și toți sunt mântuiți doar prin Isus Hristos.

Chiar din Fapte vedem cum creștinismul s-a delimitat de iudaism. Isus Hristos Cel Adevărat este Mijlocitorul unui Nou Legământ. Templul, intermediarii umani, jertfele de mâncare au fost desființate. Trăim într-un Nou Legământ în care toți Îl putem cunoaște direct pe Domnul. Nu este însă greu să descoperim în contextul nostru religios o sumedenie de elemente specifice Vechiului Legământ care a fost desființat de mult.

Tot în Fapte, Evanghelia s-a delimitat de orice formă de păgânism, filozofie și politică. Toate aceste trei elemente se regăsesc în sistemul religios din România. Alături de fuziunea religiei cu filosofia și cu politicul, descoperim practici păgâne respingătoare: mâncare pentru morți, rugăciuni pentru morți, dezgroparea morților, etc.

Apoi, Isus Hristos revelat în Scripturi oferă iertarea ca pe un dar nemeritat și oferă certitudinea mântuirii. În schimb, în jurul nostru găsim oameni care consideră că este un act de mândrie să fii sigur de mântuirea ta și se străduiesc să facă tot felul de fapte în nădejdea că poate vor fi mântuiți. În mod paradoxal, această străduință conviețuiește cu o complacere în păcate considerate a nu fi atât de grave. Harul adus de Isus Hristos și primit printr-o încredere deplină în El este un har care transformă și subordonează întreaga viață lui Isus Hristos. Iată câteva transformări și semne vizibile incontestabile:

- conștientizarea unui moment al convertirii, al trecerii de la întuneric la lumină
- bucuria iertării și siguranța mântuirii
- dragostea de Scripturi și studierea consecventă a acestora
- sfințirea și îndepărtarea de păcat
- dragostea de frați: apartenență la o comunitate a sfinților, slujirea lor și părtășia constantă cu aceștia
- dragoste de oameni: conștientizarea faptului că cei mai mulți oameni sunt pe calea cea largă ce duce la pierzare și luarea în serios a mandatului de a fi martor prin vorbă și prin faptă

Există pericolul real de a insista prea mult pe elementele comune. E bine să insistăm la început. Dar trebuie să ajungem la diferențe. Tocmai sublinierea acestor diferențe îl va conștientiza pe prietenul nostru că el crede de fapt într-un Hristos al imaginației lui, că este vinovat de acest lucru, că merge pe un drum ce duce sigur la pierzare și deci că trebuie să se schimbe.

Dar abordarea diferențelor trebuie făcută la momentul potrivit, cu cuvintele potrivite și tonul potrivit. Trebuie să vorbim cu înțelepciune, dragoste și respect și atunci când cel de lângă noi este deschis și disponibil să ne asculte.

Al doilea atac despre care vreau să spun câteva cuvinte vizează lumea evanghelică. Aici statutul de creștin poate fi confundat cu apartenența la o familie sau o comunitate a „religiei celei bune”, care respectă Scriptura și nu a amestecat creștinismul nici cu iudaismul, nici cu păgânismul și nici cu filozofia sau cu politicul. În acest context trebuie să insistăm pe semnele vizibile menționate mai sus. A fi creștin nu înseamnă doar să ai o doctrină corectă și să aparții unei Biserici cu o doctrină corectă. Nu, a fi creștin înseamnă să-I fii dedicat trup și suflet lui Isus Hristos, să-L iubești pe Isus Hristos cu toată inima ta, cu toată puterea ta și cu tot cugetul tău. Credința mântuitoare lucrează în noi ură față de orice păcat, luptă până la sânge împotriva păcatului, dragoste față de frați și iubire față de oameni. Noi nu mai suntem ai noștri și nu trăim pentru noi și pentru lumea aceasta. Prin tot ce facem trăim pentru Cel ce a murit pentru noi, pentru mântuirea celor pe care El și-I dorește așa de mult pentru Sine. Doar când suntem implicați într-o asemenea luptă, putem avea certitudinea că această credință a noastră nu este drăcească, înșelătoare, ci una autentică, mântuitoare: „*Și prin aceasta știm că Îl cunoaștem, dacă păzim poruncile Lui.*” (1 Ioan 2:3)